

Raadsvergadering	
Volgnummer	3-2023
Onderwerp	Meerjarenprogramma Veiligheid 2023-2026
Domeinvergadering	Algemene Zaken
Programmanummer	1 Veiligheid
Registratienummer	2022.18345
Collegevergadering	20-12-2022
Portefeuillehouder	Burgemeester Penn-te Strake
Organisatieonderdeel	Veiligheid en Leefbaarheid
Behandelend ambtenaar	G Marcus Telefoonnummer: 043-354287 Grazielena.Marcus@maastricht.nl
Bijlagen	bijlage 1 Raadsbesluit bijlage 2 Concept Meerjarenprogramma Veiligheid Maastricht 2023-2026

AAN DE GEMEENTERAAD

Samenvatting

De gemeenteraad wordt gevraagd in te stemmen met het nieuwe Meerjarenprogramma Veiligheid 2023 – 2026. Dit meerjarenbeleid vervangt het huidige Meerjarenprogramma Veiligheid dat een looptijd van 2019 – 2022 kent.

Het Meerjarenprogramma veiligheid Maastricht 2023 – 2026 (hierna: het MJP) beschrijft de veiligheidsthema's waar we de komende 4 jaar als stad mee aan de slag gaan. Na vaststelling van het MJP door de gemeenteraad zal het college door middel van uitvoeringsprogramma's nader invulling gaan geven aan de uitvoering van het meerjarenbeleid

De veiligheidsanalyse, die in september 2022 met de raad is gedeeld, laat zien dat er goede resultaten zijn geboekt op de speerpunten waar de afgelopen beleidsperiode de focus op is gelegd. Het

zijn veiligheidsthema's die we niet kunnen en mogen loslaten willen we de positieve resultaten vasthouden en verbeteren. Daarom wordt ook komende jaren verder ingezet op onderstaande thema's:

- Ondernijende criminaliteit
- Veiligheidsgerelateerde overlast/veiligheidsbeleving
- Veelvoorkomende criminaliteit/HIC
- Verbinding zorg en veiligheid

Op basis van ontwikkelingen en trends zijn daarnaast twee aandachtspunten geïdentificeerd die we aanvullend willen vastpakken. Het gaat om de thema's gedigitaliseerde criminaliteit en maatschappelijke onrust/openbare orde.

Beslispunten

1. Vaststellen van het Meerjarenprogramma Veiligheid Maastricht 2023-2026.

1. Aanleiding, bevoegdheden en context.

Maastricht heeft in haar stadsvisie 2040 opgenomen een stad te willen zijn met vitale, leefbare, veilige en gemengde wijken met voldoende diverse en hoogwaardige voorzieningen die aansluiten op de behoeftes van onze inwoners en gebruikers van deze voorzieningen.

De doelstellingen in het geactualiseerde meerjarenbeleid veiligheid 2023 – 2026 zijn gericht op het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in de stad en dragen daarmee bij aan deze ambities uit de Stadsvisie Maastricht 2040. Voor een goede sturing en coördinatie op het complexe veiligheidsterrein wordt iedere vier jaar een MJP opgesteld. Het MJP is een strategisch beleidsdocument om te sturen op het lokale veiligheidsbeleid. Het MJP legt een basis voor lokale en bovenlokale samenwerking en biedt aanknopingspunten voor monitoring, bijsturing en verantwoording. De raad stelt via het MJP de kaders van het veiligheidsbeleid vast en vervult op basis van de doelstellingen in het MJP een controlerende taak.

Nieuwe ontwikkelingen in de samenleving vragen om nieuwe overwegingen, verschuivingen in prioriteiten en andere werkwijzen. Daarom is het nodig om in een veranderende wereld de koers elke vier jaar te herijken. Dit MJP bouwt voort op het Meerjarenprogramma over de periode 2019 – 2022.

In het kader van de door de coalitie geformuleerde brede opgaven is ook het MJP 2023 – 2026 gericht op het werken aan een verbonden stad waarin samen met inwoners en partners gebiedsgericht gewerkt wordt aan veiligheid en veiligheidsbeleving. In het bijzonder is daarbij aandacht voor die gebieden waar de veerkracht onder druk staat. Vanuit het veiligheidsoogpunt gaat het dan met name om het versterken van de weerbaarheid van onze inwoners tegen bijvoorbeeld (ondermijnende) criminaliteit. Daarvoor is het van belang om bewoners actief te betrekken bij het veiligheidsbeleid zodat zij voelen dat dit ook van hen is.

Met de vaststelling van het MJP wordt eveneens voldaan aan het gestelde in het eerste lid van artikel 38b van de Politiewet, waarin is bepaald: *“De gemeenteraad stelt ten minste eenmaal in de vier jaar de doelen vast die de gemeente op het terrein van de veiligheid nastreeft door de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening door de politie”.*

Het nieuwe MJP dient in dit verband ook als input voor het Regionaal Beleidsplan Politie dat begin april 2023 ter zienswijze aan de raad wordt voorgelegd. Ingevolge artikel 39 lid 1 Politiewet 2012 stellen de burgemeesters in het gebied waarin de regionale eenheid de politietaak uitvoert en de hoofdofficier van justitie ten minste eenmaal in de vier jaar het beleidsplan van de regionale politie-eenheid vast. Het regionale beleidsplan gaat in op bovenlokale, gemeenschappelijke veiligheidsvraagstukken zoals de aanpak van criminaliteit, de aanpak van drugs en dergelijke. Het plan is hiermee, naast het gemeentelijke integrale veiligheidsplan, een belangrijk richtinggevend kader voor de lokale sturing op openbare orde en veiligheid. De prioritering en aanpak van deze veiligheidsvraagstukken wordt mede gebaseerd op de integrale veiligheidsplannen van de verschillende gemeenten.

Om te voorzien in een geactualiseerd veiligheidsbeleid voor de komende periode (2023-2026) wordt bijgaand het Meerjarenprogramma Veiligheid Maastricht 2023-2026 ter vaststelling aangeboden. Het programma beschrijft de veiligheidsthema's waarmee we de komende 4 jaar als stad aan de slag gaan.

In (jaarlijkse) uitvoeringsprogramma's wordt vervolgens concreet uitgewerkt hoe de aanpak eruitziet, wat we gaan doen en hoe we monitoren wat het effect van onze inzet is.

2. Gewenste situatie.

Vanuit het Meerjarenprogramma Veiligheid 2019-2022 zijn goede resultaten bereikt waar we als stad trots op kunnen zijn: de objectieve (geregistreerde) criminaliteit is in omvang zichtbaar gedaald en ook in het verbeteren van de veiligheidsbeleving in de stad zijn goede stappen gezet. De komende periode willen we deze resultaten vasthouden en verder verbeteren waarbij we voortbouwen op de ingezette aanpak en samenwerking. Daarnaast is ook het besef aanwezig dat werken aan veiligheid een proces van vastpakken, vasthouden en doorzetten is.

We leven in een wereld die steeds sneller verandert en gekenmerkt wordt door onzekerheden, waar problemen van mensen en buurten meerdere aspecten kennen en daarom vaak complex van aard zijn. Het is dan ook zaak om hier de komende jaren goed op te acteren. Dat betekent onder meer dat we wendbaar moeten zijn om te kunnen reageren en (her)prioriteren op veiligheidsvraagstukken op buurtniveau (gebiedsgericht maatwerk).

Veiligheid vraagt kortom constant onze aandacht. Er is altijd wel weer een nieuw fenomeen dat aandacht vraagt, of een bestaand fenomeen dat plots weer actueler wordt. Het is ook goed om meteen aan te geven dat honderd procent veiligheid niet bestaat. In een stad, in een maatschappij, in een leefwereld zal er altijd sprake zijn van onveiligheid(sgevoel). Het is aan de overheid om dat gevoel en de daarbij horende meetbare resultaten zo laag mogelijk te krijgen of te houden.

Bij het zorgen voor een zo hoog mogelijk veiligheidsniveau in de stad is het van belang om de juiste focus te leggen. Daarvoor is het nodig om de lokale veiligheidsaanpak te richten op de veiligheidsthema's die de komende jaren de grootste bedreiging vormen voor de openbare orde en veiligheid in de stad. Deze thema's volgen uit de veiligheidsanalyse en de landelijke veiligheidsagenda maar ook uit ontwikkelingen en trends die we uit wetenschappelijk studies halen.

De veiligheidsanalyse laat zien dat er goede resultaten zijn geboekt op de speerpunten waar de afgelopen beleidsperiode de focus op is gelegd. Het zijn veiligheidsthema's die we niet kunnen en mogen loslaten willen we de positieve resultaten vasthouden en verbeteren. Daarom wordt ook komende jaren verder ingezet op onderstaande thema's:

1. Ondernijnde criminaliteit
2. Veiligheidsgerelateerde overlast/veiligheidsbeleving
3. Veelvoorkomende criminaliteit/HIC
4. Verbinding zorg en veiligheid

Op basis van ontwikkelingen en trends identificeren we daarnaast twee aandachtspunten die we aanvullend willen vastpakken. Het gaat om de thema's gedigitaliseerde criminaliteit en maatschappelijke onrust/openbare orde.

Veiligheidsvraagstukken worden daarbij informatiegestuurd en gebiedsgericht benaderd.

Informatiegestuurd

Het vroegtijdig herkennen en doorgronden van achtergronden, patronen en trends bij veiligheidsvraagstukken is cruciaal voor het effectief werken aan veiligheid. De basis hiervoor is in de afgelopen jaren gelegd. Het is nu zaak hierop voort te bouwen en te professionaliseren, zodat de inzet gebaseerd kan worden op een compleet en actueel beeld van de veiligheidssituatie. Daarvoor is het essentieel dat naast het verzamelen en monitoren van gegevens ook gezorgd wordt voor een doeltreffende duiding en analyse. Hoe concreter aan de voorkant zicht op veiligheidsvraagstukken verkregen wordt hoe adequater die aangepakt kunnen worden. Deze professionaliseringsslag is mogelijk dankzij het besluit van de raad om via de begroting 2023 extra middelen toe te kennen in relatie tot dit nieuwe meerjarenprogramma veiligheid.

Professionaliseren betekent dat expertise ingezet wordt op het zo compleet mogelijk verzamelen, ontsluiten (in dashboards), analyseren en monitoren van data/informatiebronnen. Denk daarbij zowel aan (kwantitatieve) cijfermatige informatie als aan (kwalitatieve) informatie uit fenomeen- en trendonderzoeken. De inhoudelijke analyses zijn noodzakelijk om een goed beeld te hebben (en te houden) over hotspots in de stad die de veiligheid en leefbaarheid bedreigen. Op basis van de beelden kan vervolgens gericht en effectief het beleid en/of de aanpak aangepast en verder ontwikkeld worden.

Gebiedsgericht

In het huidige coalitieakkoord is onder andere de ambitie opgenomen om te investeren in gebiedsgericht werken. Met gebiedsgericht werken beogen we de afstand te verkleinen tussen inwoners en gemeente

(het stadsbestuur en onze organisatie) en de betrokkenheid van inwoners bij hun eigen wijk te vergroten. Tegelijkertijd is gebiedsgericht werken een kans om als organisatie meer te gaan samenwerken met de blik naar buiten en de krachten met inwoners en partnerorganisaties te bundelen. In dit verband is de stad in zeven stadsdelen verdeeld, ieder met een eigen stadsdeelregisseur en stadsdeelwethouder als herkenbaar gezicht en eerste aanspreekpunt. Voor een tweetal gebieden is meer nodig. Daar wordt extra geïnvesteerd in het samen met inwoners aanpakken van problemen waardoor de veerkracht onder druk staat. Ook met het oog op veiligheid(sbeleving) haken we aan op deze ontwikkelingen.

Samenwerking

Zowel de beleidsmatige als operationele aanpak van veiligheidsvraagstukken als daaraan voorafgaand bouwen aan een sterke informatiepositie vraagt om betrokkenheid en inzet van professionele en maatschappelijke partners. Het slim verbinden en organiseren van samenhang tussen de expertise van professionele partners en het maatschappelijke middenveld (scholen, woningcorporaties, ondernemers, Leefbare Wijken Aanpak gebiedsteams, het Zorg- en Veiligheidshuis) vergroot het succes van de aanpak. Tegelijkertijd wordt er ook verbinding en betrokkenheid gezocht met andere domeinen en organisaties over thema's die niet primair tot het veiligheidsdomein behoren. Het zijn thema's waarbij de betrokkenheid van veiligheid wel gewenst en noodzakelijk kan zijn.

Weten wat er speelt in de buurten is daarbij cruciaal voor een herkenbare aanpak. Buurtbewoners weten het beste wat er leeft en waar en wat er nodig is om overlast en onveiligheid in hun buurt tegen te gaan. In de aanpak hebben zij zelf inbreng en kunnen ze verantwoordelijkheid nemen. Overlast en onveiligheid vormen in de beleving van inwoners vaak een geheel. Uit analyse van die beleving blijkt dat het vaak gaat om een gelaagdheid van problematieken. Een integrale aanpak vanuit veiligheid en vanuit een gedeeld eigenaarschap van andere domeinen is essentieel.

Voor een effectief veiligheidsbeleid is het tenslotte van belang om een passend en volledig pakket aan preventieve en repressieve maatregelen in te zetten. Er dient een logische opbouw en samenhang te bestaan in de combinatie van die maatregelen.

3. Indicatoren.

De effecten die aan het veiligheidsbeleid zijn verbonden (objectieve en subjectieve indicatoren) worden continu gemeten en dienen als algemene graadmeter om te beoordelen wat de effecten van

onze inspanningen zijn. Daarnaast dienen deze indicatoren als sturingsmechanisme op basis waarvan wij onze focus bepalen. In dit verband is het van belang om voor ogen te houden dat cijfers binnen een bepaalde context gezien moeten worden. Zo kan een stijging in registraties van criminaliteitscijfers het gevolg zijn van onze inspanningen en dus niet betekenen dat het probleem groter is geworden. Registraties drugshandel is hier een goed voorbeeld van. Hoe meer ingezet wordt op het aanpakken van drugscriminaliteit des te hoger het aantal registraties. Om die reden worden deze criminaliteitsvormen haaldelicten genoemd.

Via de P&C-cyclus wordt gerapporteerd over de stand van zaken, waarbij voortgebouwd wordt op de indicatoren uit het Meerjarenprogramma Veiligheid 2019 – 2022.

Objectieve Effectindicatoren <i>Bron politiecijfers 'waarstaatjegemeente.nl'</i>	2017	2018	2019	2020	2021
Schaalscore per 1.000 inwoners: slachtofferschap vermogensdelicten. <i>De schaalscore vermogensdelicten omvat per 1000 inwoners het totaal van: inbraak garage/schuur/box, zakkenrollerij, autokraak, autodiefstal, (brom)fietsendiefstal.</i>	28,6	22,1	23,7	14,3	12,8
Schaalscore per 1.000 inwoners: slachtofferschap High Impact Crimes (HIC) <i>De schaalscore HIC omvat per 1000 inwoners het totaal van: woninginbraak, straatroof, overval</i>	3,7	3,7	3,3	2,1	1,3
Schaalscore per 1.000 inwoners: overlast <i>De schaalscore overlast omvat per 1000 inwoners het totaal van: overlast personen met verward gedrag, overlast zwervers, overlast jeugd en drugsoverlast.</i>	17,2	19,6	18,7	22,5	17,1
BBV: Aantal verwijzingen Halt per 1.000 jongeren 12-17 jaar	18	18	19	29	18
BBV: Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	3,4	3,1	3,4	2,4	2,2
BBV: Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	6,4	6,1	6,7	5,6	5,0
BBV: Aantal diefstallen uit woning per 1.000 inwoners	3,5	3,5	2,9	1,8	1,1
BBV: Aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners	6,4	7,1	7,7	6,8	6,6

Subjectieve Effectindicatoren <i>Bron Veiligheidsmonitor: deze landelijke monitor is een tweejaarlijks (in oneven jaren) terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap.</i>	2017	2018	2019	2020	2021

% Inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt	24,2	GM	20,5	GM	18,7
Rapportcijfer veiligheid in buurt	6,9	GM	7,1	GM	7,3
% Inwoners dat tevreden is over functioneren gemeente met betrekking tot aanpak leefbaarheid en veiligheid	34,6	GM	38,5	GM	39,8

We streven ernaar om vanuit een integrale benadering van veiligheidsvraagstukken de leefbaarheid en veiligheid in de stad te vergroten. Veiligheid is immers een onderdeel van de sociale en fysieke leefbaarheid. Beleidsmatige vraagstukken zoals kansengelijkheid en bestaanszekerheid binnen het sociale domein hebben bijvoorbeeld impact op het veiligheidsdomein. Zo verlaagt bestaanszekerheid (genoeg geld om te eten en te drinken, een fatsoenlijk dak boven je hoofd, rond kunnen komen met je geld, toegang tot goede en betaalbare zorg en onderwijs, betaald werk of een andere dagbesteding die structuur geeft en zinvol is) het risico op crimineel gedrag. Bij kansengelijkheid heeft het investeren in een kansrijke start, veilig opgroeien en een sluitende aanpak voor kinderen en jongeren op weg naar volwassenheid, een beschermend effect op voor crimineel gedrag kwetsbare jongeren.

Als onderdeel van de uitvoeringsprogramma's (die in Q2 van 2023 door het college zullen worden vastgesteld) wordt gekeken naar nieuwe indicatoren om de maatschappelijke impact van het werken aan veiligheid meer te benadrukken. Het gaat bij het werken aan veiligheid en veiligheidsbeleving immers met name om het stimuleren van een positieve samenwerking met verschillende (interne en externe) partners, inwoners en ondernemers. Wat doen wij daarvoor en welke effect beogen wij daarmee te bereiken (impactmeting) gaat onderdeel uitmaken van de uitvoeringsprogramma's.

Het voorgaande sluit aan bij de Global Goals (SDG's) 3, 5 en 16.

4. Argumenten.

In artikel 38b, eerste lid van de Politiewet is bepaald: *“De gemeenteraad stelt ten minste eenmaal in de vier jaar de doelen vast die de gemeente op het terrein van de veiligheid nastreeft door de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening door de politie”.*

De raad stelt via het MJP de kaders van het veiligheidsbeleid vast en vervult op basis van de doelstellingen in het MJP een controlerende taak. Het Meerjarenprogramma Veiligheid 2019 – 2022 is geëindigd en wordt vervangen door het nieuwe Meerjarenprogramma Veiligheid 2023 – 2026. Het MJP beschrijft de veiligheidsthema's waarmee we de komende 4 jaar als stad mee aan de slag gaan. Nadat de raad dit MJP vaststelt, wordt vanuit uitvoeringsprogramma's aan de inhoud van het meerjarenbeleid uitvoering gegeven.

Voorafgaand aan het nieuwe MJP is een analyse gemaakt van de veiligheidssituatie in Maastricht. Deze vormt samen met de landelijke veiligheidsagenda de basis waarop de ambities in dit nieuwe meerjarenprogramma zijn bepaald.

5. Alternatieven.

N.v.t.

6. Financiën.

De uitvoering van dit Meerjarenprogramma Veiligheid 2023-2026 vindt plaats binnen de reeds bestaande kaders en budgetten van de reguliere begroting. De in de begroting 2023 voor het

Programma Veiligheid toegekende aanvullende middelen maken onderdeel uit van dit nieuwe meerjarenbeleid veiligheid.

7. Vervolg.

Uitvoeringsprogramma

Na vaststelling van het MJP door de gemeenteraad zal het college door middel van uitvoeringsprogramma's nader invulling gaan geven aan de uitvoering van het meerjarenbeleid. Het uitvoeringsprogramma volgt in Q2 van 2023. Jaarlijks worden de uitvoeringsprogramma's geëvalueerd en wordt waar nodig bijgestuurd.

Beleidsmatig moeten we rekening houden met een snel veranderende wereld die gekenmerkt wordt door onzekerheden en een hoge mate van onvoorspelbaarheid kent. De jaarlijkse cyclus van plannen, uitvoeren, evalueren en eventueel bijsturen is daarom noodzakelijk om adequaat te kunnen reageren en (her)prioriteren op veiligheidsvraagstukken. Desondanks kan de dynamiek het nodig maken om (tijdelijk) van ons uitvoeringsprogramma af te wijken om een acuut en niet voorzien veiligheidsvraagstuk met partners aan te pakken.

Communicatie

Om zichtbaar, herkenbaar en voelbaar te werken aan een veilige stad is het van belang dat inwoners zien wat we doen en wat het effect is van ingezette interventies. Daarbij zorgt een goede communicatie voor transparantie en dat mensen weten waar ze terecht kunnen met veiligheidsvragen. Daarom is een goede communicatiestrategie een belangrijk vervolg van dit meerjarenprogramma, nadat het door de raad is vastgesteld.

Ons communicatiedoel is daarbij tweeledig.

We willen dit programma op een laagdrempelige manier onder de aandacht van de inwoners brengen. Dat past in ons streven om veiligheid niet alleen een opgave te laten zijn van de gemeente en haar partners, maar ook inwoners van de stad te betrekken in het creëren van een veiliger Maastricht. Dit betekent dat er een publieksvriendelijke versie van het MJP komt, digitaal en op papier. Met het programma in de hand gaan we samen met inwoners invulling geven aan de uitvoering hiervan.

We betrekken inwoners actief bij het veiligheidsbeleid zodat zij voelen dat dit ook van hen is. Daarin trekken wij gezamenlijk op met onze partners zoals politie. Daarnaast stimuleren we inwoners om zich

samen met de gemeente in te zetten om zichzelf en hun buurt veilig te houden. De communicatiestrategie krijgt op een later moment, als onderdeel van de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's concrete invulling.

Evaluatie MJP

Begin 2025 vindt een tussentijdse evaluatie van het Meerjarenprogramma in zijn geheel plaats. De eerdergenoemde dynamiek in het veiligheidsveld kan ook botsen met de vierjaarlijkse ambities en doelen. Daarom evalueren wij de stand van zaken van onze uitvoering na twee jaar, op de helft van deze beleidsperiode. Als uit deze evaluatie blijkt dat de veiligheidskoers van de stad, qua benadering of thematiek, om een andere richting vraagt, dan worden gemeenteraad en college van burgemeester & wethouders hierover besluitvormend in positie gebracht. Mochten eerder signalen aanwezig zijn die om bijstelling vragen en die niet op deze evaluatie kunnen wachten, dan reageren wij hierop met voorstellen op maat.

8. Participatie

Evenals de integrale veiligheidsanalyse is ook dit Meerjarenprogramma tot stand gekomen vanuit een uitgebreide afstemming met in- en externe partners, zowel vanuit de veiligheidsketen als het fysieke en sociale domein. Input is onder andere ontvangen vanuit de Leefbare Wijken Aanpak gebiedsteams waarin naast politie en gemeente ook Stichting Trajekt en woningcorporaties vertegenwoordigd zijn, het Zorg- en Veiligheidshuis, strategische vertegenwoordigers van verschillende gemeentelijke beleidsdisciplines en Handhaven Openbare Ruimte. Daarnaast zijn de partners van de Lokale Driehoek (politie en OM) betrokken geweest bij de totstandkoming van dit MJP. De inwoners in de stad zijn aan de hand van de Integrale Veiligheidsmonitor 2021 geraadpleegd.

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,

G.J.C. Kusters

De Burgemeester,

J.M. Penn-te Strake

Bijlage 1.

DE RAAD DER GEMEENTE MAASTRICHT,

gezien het voorstel van Burgemeester en Wethouders d.d.20-12-2022., organisatieonderdeel
Veiligheid en Leefbaarheid, no.2022.18345;

gelet op artikel 38b, eerste lid van de Politiewet 2012;

BESLUIT:

1. Vaststellen van het Meerjarenprogramma Veiligheid Maastricht 2023-2026.

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering van

de griffier,

{{(esl:Signer1:Signature.size(200,50))}}

de voorzitter,

{{(esl:Signer2:Signature.size(200,50))}}

Raadsbesluit